

Студијски програм/студијски програми: Основне струковне студије здравствене неге			
Врста и ниво студија: Основне струковне студије – студије првог степена			
Назив предмета: Трансфузиолошка пракса (32.ТРФП)			
Наставник: Радмила Г. Јовановић, Светлана И. Војводић, Зорана П. Будаков Обрадовић, Јасмина Н. Грујић			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: -			
Циљ предмета Усвајање актуелних теоријских и практичних знања са основним принципима савремене трансфузијске медицине, местом и улогом струковне медицинске сестре у реализацији Националног програма прикупљања крви, националним водичима клиничке примене продуката од крви, принципима безбедне примене крви и савремене лабораторијске дијагностике у трансфузиологији; етичким аспектима и местом трансфузиологије у трансплантационој медицини.			
Исход предмета СТИЦАЊЕ ЗНАЊА О ОСНОВНИМ ПРИНЦИПИМА САВРЕМЕНЕ ТРАНСФУЗИЈСКЕ ПРАКСЕ, ПРИНЦИПИМА ДАВАЛАШТВА КРВИ И ВАСПИТНО МОТИВАЦИОНОГ РАДА У ОБЛАСТИ ДАВАЛАШТВА, ИЗБОРУ ДАВАЛАЦА И КОЛЕКЦИЈИ КРВИ, ПРОИЗВОДЊИ И ТЕСТИРАЊУ КРВНИХ ПРОДУКАТА И ЊИХОВОЈ КЛИНИЧКОЈ ПРИМЕНИ. Студенти треба да усвоје потребна знања о трансфузиолошкој лабораторијској дијагностици. Етички аспекти трансфузијске медицине и њена повезаност са здравственом негом. Студенти струковних студија здравствене неге треба да овладају вештинама: рад на мотивацији и промоцији давалаштва крви, избор добровољног даваоца; савладавање технике венепункције и колекције крви. Рад на упознавању обезбеђења безбедне трансфузије. Активно учешће у тестирањима која се према законској регулативи морају извести на узорцима крви добровољних давалаца у циљу (одређивање крвне групе АВО система и RhD антигена, одређивање крвне групе других еритроцитних крвно групних система, утврђивање присуства антитела и испитивање присуства маркера трансфузијом преносивих болести: хепатитиса Б и Ц, HIV-а и сифилиса).			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Историјат трансфузијске медицине. Основни појмови у трансфузијској медицини и њени задаци. Однос према другим гранама медицине. Организација трансфузиолошке службе. 2. Етички аспекти трансфузијске медицине. Законска регулатива. 3. Давалаштво крви: принципи, организација у нашој земљи и у свету, услови за давање крви и контраиндикације. 4. Улога струковне медицинске сестре приликом избора давалаца, лабораторијских и лекарских прегледа, колекције крви. 5. Сестринске интервенције приликом конзервације крви и амбалаже, примене антикоагуланаса и оптималне адитивне солуције. 6. Сестринске интервенције приликом давања крви и компликација при давању: аутологна крв и аферезни поступци (плазмафереза, цитафереза). 7. Генетика и имунолошке основе у трансфузијској медицини, полиморфизам крвних група; еритроцитна мембрана; крвнотрупни антигени и антитела; реакција антиген-антитело, аглутинација, хемолиза, имуни одговор у трансфузиологији. 8. Сестринске интервенције приликом одређивања крвнотрупног система АВО: антигени и антитела (систем комплемента и његов значај). 9. Rhesus крвнотрупни систем: антигени, антитела, улога и значај у трансфузиологији и хемолитичкој болести новорођенчета. 10. Други еритроцитни крвнотрупни системи: MNSs, P, Kell, Kidd, Duffy, Lewis, Lutheran и њихов значај. 11. HLA систем: генетика, структура, антигени и антитела, улога и значај у трансфузији крви, трансплантацији ткива и органа, антропологији и вези са обољењима. 12. Тромбоцитни антигени, антиромбоцитна антитела и њихов клинички значај. 13. Леукоцитни антигени, антилеукоцитна антитела и њихов клинички значај. 14. Место, улога и значај трансфузионе медицине у трансплантационој медицини. 15. Улога струковне медицинске сестре приликом основних лабораторијских тестирања у трансфузијској медицини (перинатална, имунохематолошка). 16. Основни принципи селективне/усмерене трансфузије и производња крвних продуката, чување, транспорт крви, етикетирање и стандардизација продуката. 17. Сестринске интервенције приликом избора крви за трансфузију, тестови компатибилности. 18. Сестринске интервенције приликом трансфузије продуката еритроцита: врста, конзервација, избор за трансфузију и примена. 19. Сестринске интервенције у припремању, конзервацији и терапијској примени трансфузије тромбоцита. 20. Сестринске интервенције приликом примене замрзнуте свеже плазме и лекова од плазме: различити облици плазме, хумани фактори коагулације, албумини, имуноглобулини, њихова припрема, индикације за терапијску примену. 21. Криоконзервација ћелија крви; заменици крви. 22. Улога струковне медицинске сестре у спречавању настанка ризика у трансфузијском лечењу. 23. Неповољни ефекти хемотерапије и реакције на трансфузијско лечење. 24. Квалитет и безбедност у трансфузиологији; Добра произвођачка и добра лабораторијска пракса у трансфузијској медицини. 25. Обољења која се преносе трансфузијом крви: посттрансфузијски хепатитис Б и Ц, ХИВ и сифилис. 26. Аферезни терапијски поступци. <i>Практична настава: Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад</i> 1. Процес здравствене неге код васпитно мотивационог рада и промоције добровољног давалаштва крви. 2. Сестринске интервенције код различитих техника одређивања крвних група АВО крвнотрупног система. 3. Сестринске интервенције код одређивања антигена Rh система, варијанте антигена Rh система (слабо и парцијално D); значај антитела Rh система, посттрансфузионе реакције и сензибилизација у трудноћи, имунолошке карактеристике MNХ. 4. Сестринске интервенције код одређивања антигена других еритроцитних крвнотрупних система: MNSs, P, Kell, Duffy, Kidd, Lewis, Lutheran. 5. HLA систем: антигени, антитела, методе испитивања. 6. Улога струковне медицинске сестре у основним судскомедицинским аспектима трансфузиологије: вештачење спорног родитељства путем еритроцитних и ХЛА антигена. 7. Сестринске интервенције приликом производње продуката од крви: еритроцита, тромбоцита, леукоцита, замрзнуте свеже плазме, криопреципитата; етикетирање, конзервација; стандардизација; контрола квалитета. 8. Специфичности здравствене неге код примене трансфузије крви, поступак у случају трансфузијске реакције, преттрансфузиона испитивања и избор крви за трансфузију. 9. Сестринске интервенције код директног и индиректног Coombs-овог тест, хладни аглутинини, антиромбоцитна и антилеукоцитна антитела. 10. Сестринске интервенције у испитивање маркера трансфузијом преносивих болести: хепатитис Б и Ц, ХИВ и сифилис: методе и тумачење резултата, алгоритам испитивања.			
Литература <i>Обавезна</i> 1. Јовановић Р, Војводић С. Ауторизована скрипта. 2. Министарство здравља Републике Србије. Национални водичи за клиничку примену крви 2005. <i>Допунска</i> 1. Гргичевић Д. Трансфузијска медицина. Медицинска наклада 1995.			
Број часова активне наставе			Остали часови:
Предавања: 15	Вежбе: 30	Други облици наставе: Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе Предавања. Практични рад			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	25	писмени испит	
практична настава	25	усмени испит	50
колоквијум-и		
семинар-и			